

Wintershall Nordzee B.V.
PO Box 1011
2280 CA Rijswijk
Holland

Att.: Jone Hess / Antoine Vacher

Kontor/afdeling
Undergrund

Dato
15. april 2024

J nr. 2021-2360, 2023-968

/Undergrund

Afgørelse om godkendelse af indstilling af indvindingsvirksomheden og delvis afvikling af Ravn-feltet

Energistyrelsen træffer hermed i medfør af undergrundsloven¹ afgørelse om følgende:

- godkendelse af de væsentlige ændringer og tilføjelser til den allerede godkendte udbygningsplan for Ravn-feltet² i form af indstilling af indvindingsvirksomheden, jf. § 10, stk. 3,
- tilladelse til ændret anvendelse af rørledningsanlægget bestående af rørledninger og forsyningsledning fra Ravn-plattformen til A6-A-plattformen i Tyskland således, at anvendelsen af disse indstilles, jf. § 17, stk. 1, jf. § 17, stk. 3,
- godkendelse af afviklingsplanen, jf. § 32 a, stk. 2, og
- godkendelse til afvikling af anlægget i form af Ravn-plattformen og jacket, herunder afkobling og stenlægning til beskyttelse af rørledninger og forsyningsledning, jf. § 10, stk. 3.

Afgørelsen træffes i medfør af § 10, stk. 3, § 17, stk. 1, og § 32 a, stk. 2, i undergrundsloven samt § 3, stk. 1, og § 5, stk. 1, i offshorehabitatbekendtgørelsen³ og i overensstemmelse med afsnit III i miljøvurderingsloven⁴.

Derudover bemærker Energistyrelsen, at rettighedshavers forpligtigelse til at afvikle anlægget efter endt brug følger af tilladelse nr. 5/06 til efterforskning og indvinding af kulbrinter og tilladelse nr. 2/16 til efterforskning og indvinding af kulbrinter, jf. disses § 37, stk. 6.

¹ Lov om anvendelse af Danmarks undergrund, jf. lovbekendtgørelse nr. 1461 af 29. november 2023.

² Afgørelse om godkendelse af udbygningsplan for fase 1 af Ravn feltet af 10. november 2014.

³ Bekendtgørelse nr. 786 af 14. juni 2023 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved videnskabelige undersøgelser, forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore.

⁴ Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM), jf. lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023.

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Det er en forudsætning for nærværende afgørelse, at rettighedshaver gennemfører projektet inden for de fysiske og miljømæssige rammer samt forudsætninger, der fremgår af ansøgningen og miljøkonsekvensrapporten. Miljøkonsekvensrapporten indeholder tillige en væsentlighedsvurdering efter offshorehabitatbekendtgørelsens § 3 og en vurdering efter reglerne om artsbeskyttelse i bekendtgørelsens § 5.

Afgørelsen erstatter en tilladelse til projektet efter miljøvurderingslovens § 25, jf. § 10, nr. 4, i miljøvurderingsbekendtgørelsen⁵.

Vilkår:

Afgørelsen meddeles på følgende vilkår, jf. også undergrundslovens § 10, stk. 4, og § 28 e samt § 8 i offshorehabitatbekendtgørelsen:

1. Afviklingen af anlægget i form af platform og jacket, afkobling af rørledninger og forsyningsrørledning samt beskyttelse af disse med sten skal være gennemført senest 31. december 2026.

Rettighedshaver skal dokumentere, at disse operationer er gennemført, og at havbunden er efterladt uden udstyr eller andet relateret til indvindingsvirksomheden senest 6 måneder efter endt afvikling. Det kan f.eks. ske ved hjælp af geofysisk data og billedokumentation.

2. Rettighedshaver skal fremsende en økonomisk redegørelse for projektets afviklingsomkostninger senest 6 måneder efter endt afvikling.
3. Rettighedshaver skal anvende en afværgeforanstaltning forud for igangsættelsen af arbejder, der forudsætter anvendelse af en ROV (Remote Operated Vehicle) med USBL. Afværgeforanstaltningen skal enten være en kildestyrke-betinget soft start periode eller en repetitionsrate-betinget soft start periode.

Senest 4 uger inden arbejdet påbegyndes, skal rettighedshaver redegøre for, at den valgte afværgeforanstaltning, herunder fastsættelse af soft start perioden, er tilstrækkelig til beskyttelse af arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Redegørelsen skal sendes til Energistyrelsen på indvindingsekr@ens.dk.

4. Rettighedshaver må alene anvende sten, der er indvundet på land, til beskyttelse af de afkoblede rørledninger og forsyningsledning.

⁵ Bekendtgørelse nr. 806 af 14. juni 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter.

Rettighedshaver skal fremsende dokumentation for materialets oprindelse og evt. tidligere anvendelse, f.eks. i form af kvittering eller tilsvarende med disse oplysninger. Dokumentationen skal sendes til Energistyrelsen på indvindingsekr@ens.dk senest 4 uger, før stenlægningen påbegyndes.

Det bemærkes, at i ansøgningsmaterialet, herunder miljøkonsekvensrapporten for projektet, også indgår afvikling af rørledninger og forsyningsledning.

Energistyrelsen gør derfor opmærksom på, at der med nærværende afgørelse ikke gives tilladelse til afvikling af rørledninger og forsyningsledning, da denne del af ansøgningen ikke vurderes tilstrækkeligt oplyst på nuværende tidspunkt. Styrelsen vil træffe afgørelse om denne del af afviklingsprojektet på et senere tidspunkt, forventeligt i løbet af 2024.

Den endelige tømning af rørledningerne, som pt. er tømt, rensat og fyldt med nitrogen til 3 bar (mølposet), og rensning af forsyningsledningen er ikke omfattet af afviklingsprojektet, men udføres forinden afkoblingen af rørledninger og forsyningsledning fra Ravn-plattformen. Da dette arbejde udføres fra A6-A platformen i Tyskland og ikke medfører udledninger i dansk farvand, vil det ikke være genstand for danske ressortmyndigheders godkendelse.

Energistyrelsen har truffet afgørelse om godkendelse af permanent lukning – og dermed afvikling - af brøndene Ravn A-1 og Ravn A-2 i juli 2023⁶.

Det bemærkes, at der er to betingelser, der skal være opfyldt, før nærværende afgørelse kan udnyttes, jf. vilkår 3 og 4. Det betyder, at den påkrævede dokumentation nævnt i vilkår 3 og 4 skal sendes til Energistyrelsens godkendelse senest 4 uger, før de respektive aktiviteter påbegyndes.

⁶ Afgørelse om permanent lukning af Ravn A-1 og afgørelse om permanent lukning af Ravn A-2, begge af 27. juli 2023.

1 Sagsfremstilling

Ansøgning

Energistyrelsen modtog den 24. oktober 2023 ansøgning om godkendelse af indstilling af indvindingsvirksomheden samt om indstilling af anvendelsen af rørledninger og forsyningsledning for Ravn-feltet.

Ansøgningen blev indgivet af operatøren Wintershall Nordzee B.V. (i det følgende WINZ) på vegne af rettighedshaver, WINZ og Nordsøfonden, i tilladelse nr. 5/06 til efterforskning og indvinding af kulbrinter og tilladelse nr. 2/16 til efterforskning og indvinding af kulbrinter.

Energistyrelsen havde forinden den 28. oktober 2022 modtaget følgende materiale angående afvikling af Ravn-feltet:

- Afviklingsplan⁷ og en tilhørende miljøkonsekvensvurdering for projektet.
- Materiale Inventory⁸.
- Comparative Assessment⁹.

Derudover er der som led i sagsbehandlingen afholdt månedlige statusmøder samt løbende afklarende samtaler om afviklingsprojektet mellem WINZ og Energistyrelsen. Oplysninger herfra danner supplerende basis for sagsfremstilling og vurdering i denne afgørelse.

1.2

Ravn-feltet og feltets produktionshistorie

Ravn-feltet ligger i Nordsøen, ca. 245 km fra den danske vestkyst. Ravn-plattformen er placeret i blok 5504 omfattet af tilladelse nr. 5/06 til efterforskning og indvinding af kulbrinter ved koordinaterne 55°52'50.2" N, 4°14'5.4" Ø (ETRS89).

Det første fund på Ravn-feltet blev gjort i 1986 med Ravn-1 efterforskningsbrønden, hvor der blev konstateret kulbrinter i Øvre Jura Ravn Led sandsten, der udgør en del af Heno Formationen. Fundet blev siden bekræftet af vurderingsbrøndene Ravn-2 (1997), Ravn-3 (2009) og Hibonite-1 (2012).

Ravn-feltet blev i 2015 udbygget med to produktionsbrønde (Ravn A-1 og Ravn A-2), en ubemandet Minimum Facility-plattform, samt to 18 km lange rørledninger og en forsyningsledning til A6-A-plattformen beliggende i Tyskland ca. 4 km fra grænsen til Danmark.

⁷ En opdateret afviklingsplan blev fremsendt 18. september 2023.

⁸ Detaljeret oversigt over de typer og mængder af affald, der skal håndteres i forbindelse med afviklingen.

⁹ Sammenlignende vurdering af alternativerne for afvikling af rørledninger og forsyningsledning.

Rørledningerne er henholdsvis en 8" multifaserørledning og en 3" rørledning til løftegas, som er monteret til hinanden med stålband (bundle) og nedgravet i samme tracé. Forsyningsledningen har en diameter på 14,5 centimeter og er nedgravet i et separat spor, ca. 25 meter fra rørledningerne. Ved tilknytningen til Ravn-plattformen er rørledningerne og forsyningsledningen beskyttet af betonmadrasser.

Kulbrinterne fra Ravn-feltet blev behandlet på A6-A platformen og herfra via rørledninger eksporteret til den tyske Neptune F3-FB-platform.

Brønden Ravn A-1 blev sat i produktion i 2017, mens brønden Ravn A-2 pga. problemer i borefasen aldrig kom i produktion, hvorfor den blev permanent lukket i 2018.

Driften og produktionen af Ravn-feltet var udfordret af reservoirtekniske komplikationer i form af tiltagende udfældning af asfalter, hvilket medførte lavere produktivitet og faldende produktion fra Ravn-feltet.

Produktionen på Ravn-feltet blev midlertidigt indstillet i marts 2020 grundet integritetsproblemer i barriererne i brønden Ravn A-1. Denne blev derfor sikret med en mekanisk plug over reservoiret.

Rettighedshaver valgte at afvente Fase 2 af udviklingen af Greater Ravn-området og inkorporere en reetablering af Ravn-produktionen i udviklingen af Hibonite-fundet i Fase 2, da dette blev estimeret som det eneste rentable scenarie for reparation af brønden Ravn A-1. Reetableringen bestod i udbedring af integritetsproblemerne på Ravn A-1 og genstart af produktionen i kombination med Fase 2 af udbygningsprojektet for Greater Ravn-området.

I den forbindelse overvejede rettighedshaver en række udviklingsscenarier, herunder reparation af brønden Ravn A-1, boring af en ny produktionsbrønd, eller afvikling af feltet.

I december 2021 gav operatøren Energistyrelsen meddelelse om, at rettighedshaver ønskede at stoppe alle aktiviteter i tilladelserne på grund af negativ økonomi for alle vurderede udviklingsscenarier.

Den samlede olieproduktion fra Ravn-feltet har været 1,6 mio. tønder, hvilket svarer til 2 pct. af de 85,4 mio. tønder, som i udbygningsplanen for Ravn Fase 1 oprindeligt estimeredes til at være til stede (P50 STOIP¹⁰). Den mest sandsynlige indvindingsgrad blev i projektets begyndelse vurderet til at være omkring 17 pct. inden for et muligt spænd på 9-20 pct.

¹⁰ Middelstimat for Stock Tank Oil Initially In Place

Da det blev klart, at Ravn A-2 brønden aldrig ville komme i produktion, reducerede rettighedshaver reserverne til 10,9 mio. tønder, og de til dato producerede 1,6 mio. tønder svarer til 15 pct. af reserverne.

Rettighedshaver finder, at produktion af de resterende reserver, ca. 9,3 mio. tønder olie, ikke kan retfærdiggøres ud fra en økonomisk betragtning og afvejning af diverse risici forbundet med at reetablere produktionen herunder bl.a. udfordringerne med udfældning af asfaltener.

STOIP for det samlede Greater Ravn-område vurderedes i kommercielitetserklæringen (DoC) af 19. august 2019 til at være 542 mio. tønder for P50 scenariet.

Af 'Dynamic Modelling Report GREATER RAVN' fra oktober 2021 fremgår det, at den samlede tekniske indvinding i et P50 scenarie (middelestimat) for udviklingen af Hibernite-fundet (Fase 2) estimeredes til 29,7 mio. tønder.

Det ansøgte projekt - afviklingsprojekt

1.3

WINZ har ansøgt om godkendelse af følgende:

- Indstilling af produktionen af Ravn-feltet samt af anvendelsen af rørledninger og forsyningsledning.
- Afvikling af Ravn-platform og jacket ved fjernelse, herunder afkobling af rørledninger og forsyningsledning, og efterfølgende in situ afvikling af rørledninger og forsyningsledning ved efterladelse af disse under havbunden.

Som nævnt ovenfor gives der med nærværende afgørelse ikke tilladelse til afvikling af rørledninger og forsyningsledning, hvorfor denne del af ansøgningen ikke behandles nærmere nedenfor.

Nærværende afgørelse angår alene afvikling af Ravn-platform og jacket samt afkobling af rørledninger og forsyningsledning.

De godkendte afviklingsprogrammer for platformsbrøndene er beskrevet i afgørelserne af 27. juli 2023. Ravn A-1 er midlertidigt suspenderet med en mekanisk plug over reservoiret, og Ravn A-2 er lukket permanent op til 13 3/8" casingskoen. Begge brønde afvikles permanent inden fjernelse af platform og jacket.

Ravn-platformen er en ubemandet, Minimum Facility-platform med tre brøndslots, og intet behandlingsudstyr ud over to mindre testseparatorer. Platformen er blandt andet udstyret med et helideck, kontrolrum, kran og nødovernatningsfaciliteter, og den vejer totalt 711 ton.

Platformen blev mølposet i 2020, hvorfor kran og helideck siden da har været ude af funktion. Der blev installeret solpaneler til brug for navigationslys og brøndmonitering. Platformen er rengjort og klar til afmontering. Årligt tilsyn foretages via adgang med skib.

Platformen (topside) planlægges fjernet med løftefartøj ved en enkelt-løft operation og transporteres herefter i ét stykke til Holland for ophug og genanvendelse. I miljøkonsekvensrapporten er to scenarier til fjernelse af platformen beskrevet. Det beskrives, at platformen fjernes enten med enkelt løft med løftefartøj til tunge løft eller ved fjernelse i mindre dele ved at opdele platformen offshore og transportere den til land med en arbejdspram.

Platformen er placeret på en firebenet jacket placeret på ca. 49 meters vanddybde. Jacket'ens fire stålben er fastgjort til havbunden ved hjælp af fire forankringspiller (piles), der via lederør (skirt pile sleeves) er rammet ned i havbunden. Platformen vil blive skilt fra jacket ved at friskære de to elementer. Overskæringen forventes at blive udført med ilt- og gasbrænder.

De fire forankringspiller vil blive skåret 3 meter under havbunden, og jacket forventes fjernet ved et enkelt løft med løftefartøj. Herefter transporteres den til ophug og genanvendelse på land. I miljøkonsekvensrapporten beskrives to scenarier til fjernelse af jacket. Det beskrives, at jacket løftes enten ved enkelt løft eller stykvis med løftefartøj og transporteres til land til bortskaffelse og genanvendelse. Overskæringen under havbunden udføres med et indvendigt slibende skæreværktøj. Forinden fjernelse af jacket skal det vurderes, hvorvidt algevæksten på benene (estimeret til ca. 90 tons) skal fjernes off- eller onshore.

De dele af forankringspillerne, der befinder sig 3 meter under havbunden, efterlades. De efterladte dele vejer i alt 636 ton.

Havbunden under platformen vil blive ryddet og efterladt uden fremmedelementer.

Rørledninger og forsyningsledningen vil efter endt tømning og rensning blive frakoblet platformen. De elementer, der skal fjernes, skæres i flytbare længder og sejles bort med skib. Efter afkoblingen vil enderne af henholdsvis rørledninger og forsyningsledning blive dækket med sten.

Installationer og affald fra Ravn-feltet vil blive transporteret til et godkendt modtageanlæg på land til ophugning, demontering, genanvendelse og bortskaffelse. Modtageanlægget på land er endnu ikke identificeret, men WINZ beskriver i miljøkonsekvensrapporten, at anlægget vil være godkendt til at håndtere demontering af offshore platforme.

Efter anlægget er fjernet, foretages surveys af havbunden for at bekræfte, at havbunden er ryddet.

Ifølge den fremsendte tidsplan forventes afviklingen af Ravn-feltet at være afsluttet inden udgangen af tredje kvartal i 2024.

Miljømæssige forhold

1.4 WINZ har udarbejdet en miljøkonsekvensrapport, der beskriver og vurderer de mulige miljømæssige påvirkninger forbundet med afvikling af platform og tilhørende jacket samt afkobling og afvikling af to rørledninger og en forsyningsledning.

Som det også fremgår ovenfor, træffes der med nærværende afgørelse ikke afgørelse om tilladelse til afvikling af rørledninger og forsyningsledning.

Energistyrelsen modtog miljøkonsekvensrapporten i endelig version i september 2023.

Miljøkonsekvensrapporten belyser bl.a. miljøpåvirkningerne fra det samlede afviklingsprojekt for anlæg, rørledninger og forsyningsledning. De mulige påvirkninger er beskrevet enkeltstående og kumulative i overensstemmelse med miljøvurderingslovens § 20 og bilag 7 samt de 11 deskriptorer til beskrivelse af god miljøtilstand i havstrategilovens¹¹ bilag 2.

Rapporten vurderer endvidere også påvirkningerne fra utilsigtede oliespild i forbindelse med afviklingsprojektet.

1.4.1 Afviklingsprojektet - Ravn-anlægget

Afviklingsprojektet for Ravn-anlægget vil medføre følgende aktiviteter:

- Frakobling af rørledninger og forsyningsledning, inkl. fjernelse af tilkoblingsrør (spools) samt sektioner af forsyningsledning, der er blevet skåret over.
- Fjernelse af topside og jacket.
- Survey efter afviklingsaktiviteterne er færdiggjort

1.4.1.1 Afvikling af platform og jacket

Miljøpåvirkninger som følge af afvikling af platform og jacket inkluderer forstyrrelse af havbunden, fjernelse af hårdt substrat, tab af flora og fauna, undervandsstøj fra anvendte fartøjer, støj generet fra skæring af strukturer, forstyrrelse af fugle som følge af lys og støj fra fartøjer, påvirkning fra affald, reduktion af kunstigt lys fra platform og emissioner til luften.

¹¹ Lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 123 af 1. februar 2024.

Fysisk forstyrrelse af havbunden samt flora og fauna.

Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at påvirkninger fra tab af fauna vil være lille og lokal, da forstyrrelsen vil være midlertidig og begrænset til et lille område omkring strukturen. Det vurderes yderligere, at tab af flora og fauna, primært muslinger og alger, vil være af permanent karakter, men da disse ikke repræsenterer høj biodiversitetsværdi, vurderes det at tab af fauna tilknyttet til de fysiske strukturer vil være lille og lokal. I miljøkonsekvensrapporten vurderes påvirkning af fisk som følge af fjernelse af platformen at være ubetydelige og vil på ingen måde påvirke fiskebestandens miljømæssige status grundet påvirkningernes midlertidige, kortvarige, og begrænsede lokale karakter i forhold til det potentielle tilgængelige leveområde, hvorfra der ikke forventes målbare påvirkninger på fiskebestanden.

WINZ konkluderer, at miljøbelastningen på havbunden, bundfauna og fisk som følge af fjernelse af platformsstrukturer vil være ubetydelige.

Undervandsstøj

I miljøkonsekvensrapporten beskrives, at overskæring af strukturer og tilstedeværelsen af fartøjer vil medføre støjende aktiviteter under afvikling af platformen. Overskæring af jacket-ben forventes at blive udført ved anvendelse af en jetvandstråle. Det forventes, at støjen fra jetvandstrålen er kontinuerlig, bredbåndet og med et forventet maksimum i det lavere frekvensområde. Det vurderes yderligere, at støjen fra jetvandstrålen vil udbrede sig fra skæringspunktet 3 meter under havbunden, gennem strukturvæggen og derefter passere igennem til vandsøjlen. På grund af den forventede dæmpning af lyde vurderer WINZ, at støjbidraget fra selve overskæringsudstyret vil blive reduceret. WINZ vurderer, at støjende aktiviteter fra anvendte fartøjer og servicefartøjer vil være af lavfrekvent og bredbåndet karakter. Det beskrives i miljøkonsekvensrapporten, at støj forbundet med afvikling af platform og jackets ikke vil overskride tærsklen for midlertidig eller permanent høreskade hos marine pattedyr eller påvirke fisk i området. Det vurderes derfor, at påvirkninger som følge af undervandsstøj vil være ubetydelig for havpattedyr, grundet støjpåvirkningens meget kortvarige og lokale omfang. Det beskrives yderligere, at undervandsstøj forårsaget af skæring af undervandsstrukturerer ikke vil overskride tærsklen for permanent eller midlertidig høreskade hos havpattedyr eller forårsage påvirkninger hos fisk. Det vurderes, at undervandsstøj potentielt vil kunne resultere i undvigelsesadfærd for havpattedyr.

WINZ konkluderer, at miljøbelastningen som følge af undervandsstøj, der genereres under afvikling af Ravn-platformen, vil være ubetydelig.

Emissioner til luft

Det beskrives i miljøkonsekvensrapporten, at emissioner til luften som følge af fjernelse af platform og jacket afhænger af afviklingsmetoden, typen af fartøj, antal dages arbejde og afstanden til modtageanlægget for afvikling på land. I miljøkonse-

kvensrapporten er emissionerne til luft beregnet for WINZ' foreslåede fjernelsesmetode for platform og jacket ved enkelt løft med fartøj med kran til tunge løft, hvilket giver en forventet CO₂-udledning som følge af fjernelse af platform på ca. 1.500 tons. Det vurderes, at påvirkninger relateret til luftkvalitet som følge af emissioner til luften vil være lav til ubetydelig grundet den relativt begrænsede emission.

Lys og støj

Det beskrives i miljøkonsekvensrapporten, at fugle potentielt kan blive påvirket af lys og støj fra fartøjer. Lys fra fartøjer kan skabe yderligere fourageringsmuligheder, men lyset kan også tiltrække og desorientere trækfugle. Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at påvirkninger heraf er ubetydelige og ikke vil påvirke fuglebestande, da påvirkningen fra lyset fra fartøjer er midlertidige og af mindre omfang. Det beskrives, at støj som følge af afviklingsaktiviteter midlertidigt vil forstyrre havfugle lokalt, men det vil ikke påvirke fuglebestanden.

1.4.1.2 Afkobling af rørledninger og forsyningsledning

Rørledningerne og forsyningsledningen skal afkobles Ravn-platformen. Forinden afkoblingen er rørledningerne og forsyningsledningen blevet tømt og rengjort. Det beskrives, at afkoblingen vil blive udført af dykkere og et støttefartøj, hvor dykkerne skærer de blottede rørledninger og forsyningsledning over. Ca. 20 m af rørledningerne og 6 m af forsyningsledningen vil blive fjernet og bjærges ombord på støttefartøjer og transporteres til land. WINZ forventer, at arbejdet med overskæring og fjernelse af rørledninger og forsyningsledning vil tage ca. 24 timer. Det beskrives yderligere, at det blottede rørledningsbundt og forsyningsledning vil blive dækket af sten for at beskytte enderne.

Det beskrives i miljøkonsekvensrapporten, at til overskæring af rørledninger og forsyningsledning forventes dykkere at anvende oxy-arc skæreudstyr eller en hydraulisk bajonetsav. Støjniveauerne fra disse håndholdte dykkerværktøjer forventes at være lokale og kortsigtede. Hvis en hydraulisk bajonetsav anvendes, kan den forventede støj være i det højere kHz-område, men støjniveauerne vurderes stadig at være begrænsede.

1.4.2 Øvrige miljøforhold

1.4.2.1 Påvirkninger fra et utilsigtet spild

Miljøkonsekvensrapporten indeholder derudover en vurdering af risikoen for et utilsigtet spild af olie fra fartøjer, hvoraf WINZ vurderer, at risikoen vil være meget lav, og omfanget vil være begrænset.

1.4.2.2 Påvirkninger på land

WINZ beskriver i miljøkonsekvensrapporten, at forventede påvirkninger fra landbaseret håndtering inkluderer støj, luftemissioner, forurening af overflader og vand samt

affaldshåndtering. Disse påvirkninger vil blive reguleret i modtageanlæggets miljøgodkendelse, der fastsætter krav og grænser for udledninger, emissioner, støj og affaldshåndtering. WINZ beskriver, at de vil sikre, at modtageanlægget har de relevante tilladelser på plads. WINZ vurderer, at der ikke vil være nogen væsentlig påvirkning på land.

1.4.2.3 Påvirkning på kulturarv

WINZ beskriver, at afvikling til søs potentielt kan påvirke kulturarv. WINZ vurderer, at der vil være en ubetydelig miljørisiko for kulturarven i Nordsøen, da der ikke er registreret nogle vrage i nærheden af Ravn-feltet.

1.4.3 Afbødende foranstaltninger

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der anvendes afbødende foranstaltninger for at minimere miljøpåvirkninger fra afviklingsprojektet. Dette gælder blandt andet i forbindelse med affaldshåndtering og emissioner til luften.

WINZ beskriver i miljøkonsekvensrapporten, at affaldshåndtering og afvikling af platformen og jacket fokuserer på at demontere primære elementer på land for at minimere offshore arbejde og undgå affaldsproduktion offshore. Affald sorteres omhyggeligt på et godkendt sted, hvor genbrug prioriteres i overensstemmelse med affaldshierarkiet. Materialer, især stål, forventes at blive genanvendt. Baseret på erfaringer, så vil det være muligt at genanvende mindst 95% af den samlede vægt af de bjergete materialer.

WINZ beskriver, at følgende tiltag er blevet påkrævet af WINZ for at minimere emissioner til luften i forbindelse med anvendelse af fartøjer:

- *Forsynings- og støtteoperationer bør optimeres for at minimere operationstiden.*
- *Alle motorer skal vedligeholdes i henhold til standarder fra leverandører for at opnå effektiv ydeevne.*

1.4.4 Kumulative påvirkninger

Miljøkonsekvensrapportens kapitel 14 indeholder en vurdering af de potentielle kumulative påvirkninger af afviklingsprojektet og øvrige eksisterende, igangværende og planlagte projekter i nærheden af Ravn-feltet. Det beskrives, at afvikling af tilhørende produktionsbrønde vil blive udført før afvikling af Ravn-platformen og jacket, og at afvikling af den tyske A6-A platform vil foregå efter afvikling af Ravn-feltet. Det beskrives yderligere, at afvikling af rørledningerne og forsyningsledningen forventes at blive udført i en kontinuerlig proces, og der er ikke identificeret nogen væsentlige kumulative påvirkninger, da miljøpåvirkninger heraf vurderes som være ubetydelige til lave, da miljøpåvirkningerne er lokale og foregår over en kort tidsperiode. Det beskrives, at sløjfningen af Ravn-3 vurderingsbrønden kan foregå samtidig med fjernelsen af Ravn-platformen og jacket. Der er dog ikke identificeret nogle kumulative

påvirkninger af sløjfningen, da aktiviteterne hertil vurderes til at være lokale, af kort varighed og værende ubetydelige.

Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at der ikke er væsentlige kumulative påvirkninger i forbindelse med afvikling af Ravn-feltet.

1.4.5 Danmarks Havstrategi II

Miljøkonsekvensrapporten indeholder ligeledes en vurdering af, hvorvidt projektets forventede påvirkninger vil hindre eller forsinke opfyldelsen af de miljømål, der er fastsat i Danmarks Havstrategi II, og der er redegjort for påvirkninger i henhold til de 11 deskriptorer i havstrategilovens bilag 2. Miljøkonsekvensrapportens kapitel 18 indeholder en gennemgang af mulige påvirkninger på miljømålene og de 11 deskriptorer i havstrategilovens bilag 2. Tabel 18-13 indeholder en sammenfatning af påvirkningerne på de 11 deskriptorer. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at det kan konkluderes, at afvikling af Ravn-feltet ikke vil forhindre eller forsinke opnåelsen af god miljøtilstand for hver af deskriptorerne som defineret i Danmarks Havstrategi II.

1.4.6 Natura 2000-områder og bilag IV-arter

Herudover indeholder miljøkonsekvensrapportens kapitel 17 en vurdering af, om afvikling af Ravn-feltet må antages at kunne påvirke internationale naturbeskyttelsesområder og bilag IV-arter væsentligt. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at undervandsstøj forårsaget af fjernelse af platform og jacket samt frakobling af rørledninger og utilsigtede spild potentielt kan påvirke arter og habitat i nærliggende Natura 2000 område væsentligt.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at det nærmeste Natura 2000-område er det tyske beskyttelsesområde Doggerbanke (DE 1003-301), som ligger 15 km fra Ravn-feltet. Området strækker sig ind i den hollandske sektor af Nordsøen, som også er et udpeget Natura 2000-område (NL 2008-001), og det britiske Dogger Bank (UK0030352) i den britiske sektor af Nordsøen, der ligeledes er et udpeget Natura 2000-område.

Af miljøkonsekvensrapporten fremgår det, at udpegningsgrundlaget for det tyske Dogger Banke er sandbanker (1110), fem arter af havfugle, samt arterne marsvin og spættet sæl. Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at det nærmeste danske Natura 2000-område er Jyske Rev, Lillefiskerbanke (DK00VA257), som er udpeget for at beskytte rev. Jyske Rev er beliggende ca. 179 km fra Ravn-feltet.

Øvrige Natura 2000-områder er ikke behandlet nærmere i miljøkonsekvensrapporten ift. projektets potentielle påvirkninger, da områderne er beliggende i en stor afstand fra det ansøgte projekt.

Det vurderes i miljøkonsekvensrapporten, at afvikling af platform og jacket samt afkobling af rørledninger og forsyningsledning ikke vil påvirke bevaringsstatus for habitater og arter i det tyske Natura 2000-område Doggerbanke negativt.

Det vurderes, at undervandsstøj ikke vil påvirke bevaringsmålsætningerne for naturtyperne og arterne i nærliggende Natura 2000-områder grundet minimumsafstanden på 15 km til nærmeste Natura 2000 området, og at støjen forbundet med afviklingsaktiviteterne ikke medfører høreskader, men potentielt adfærdspåvirkning og undvigelsesadfærd i en kort periode. Det vurderes ligeledes, at undervandsstøj ikke vil forårsage negativ påvirkning, forringelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. WINZ baserer dette på baggrund af de støjende aktiviteter meget kortvarige og lokale påvirkning.

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at risikoen for utilsigtet oliespild er meget lille, og omfanget vil være begrænset. Det vurderes, at i tilfælde af et lille utilsigtet oliespild forventes det, at havpattedyr på udpegningsgrundlaget vil flygte fra området, og det vurderes, at sandbanker ikke påvirkes i væsentlig grad. Det vurderes yderligere, at et utilsigtet oliespild ikke vil nå nogen af de vigtige fugleområder i Nordsøen, men at et begrænset antal havfugle kan blive påvirket i et område 2 km rundt om Ravn-platformen, hvor der forventes et regnbuefarvet skær (3-5 µm olielag). Det vurderes yderligere, at et potentielt oliespild ikke vil nå kystnære områder, Natura 2000-områder i den danske del af Nordsøen, og det vil ikke påvirke norske Særlig Værdifulde Områder (SOV). Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at der foreligger en beredskabsplan for olie- og kemikalieudslip og procedurer for nødberedskab i det tilfælde, at et utilsigtet oliespild skulle forekomme. WINZ konkluderer, at miljøbelastningen som følge af et utilsigtet olieudslip vil være ubetydelig.

1.4.7 Grænseoverskridende påvirkning

Sammen med miljøkonsekvensrapporten har WINZ ligeledes fremsendt en Espoo-rapport, der belyser potentielle grænseoverskridende miljøpåvirkninger forbundet med afvikling af Ravn-feltet i Danmark. Espoo-rapporten omfatter ligeledes en vurdering af potentielle påvirkninger på internationale beskyttelsesområder og bilag IV-arter fra projektet i sig selv eller i kumulation med andre projekter.

^{1,5} Vurderingerne og konklusionerne i Espoo-rapporten er enslydende med vurderingerne og konklusionerne i miljøkonsekvensrapporten, der er gengivet ovenfor.

Høring og Espoo

1.5.1 National offentlig høring

Miljøkonsekvensrapporten har været i høring hos berørte myndigheder og i offentligheden fra den 6. oktober 2023 til den 1. december 2023, jf. miljøvurderingslovens § 35, stk. 3, nr. 3, og § 35, stk. 5.

I forbindelse med den offentlige høring har Søfartsstyrelsen igennem Erhvervsministeriet fremsendt bemærkninger den 1. december 2023. Søfartsstyrelsen bemærker, at generelt skal fjernelse eller efterladelse af anlæg ske forsvarligt med fokus på sejsikkerhed. Alt over havbunden, der påvirker sejsikkerhed eller fiskeri, bør fjernes. Manglende 100% fjernelse kræver overvejelse af fremtidig sejsikkerhed. Styrelsen ønsker løbende information om fjernelse eller bibeholdelse af anlæg, da de er afmærket og vigtige for søkort og nautiske publikationer. Energistyrelsen har forelagt WINZ de indkommende bemærkninger fra Søfartsstyrelsen.

De øvrige nationale høringssvar fremgår af afgørelsens bilag 1. Energistyrelsen konstaterer, at der ikke er modtaget høringssvar, der nødvendiggør yderligere oplysninger i sagen.

1.5.2 International offentlig høring

WINZ har udarbejdet en Espoo-rapport i medfør af Espoo-konventionen. I overensstemmelse med artikel 3 i Espoo-konventionen notificerede Danmark den 30. juni 2023 Holland og Tyskland om, at der skulle gennemføres en miljøvurderingsproces for afvikling af Ravn-feltet.

I notifikationen blev landene anmodet om at oplyse, om de havde til hensigt at deltage i en miljøvurderingsproces, og fremsende evt. kommentarer i forhold til grænseoverskridende miljøpåvirkninger på deres territorium. Ifølge denne procedure meddelte Holland og Tyskland, at de ønskede at deltage i miljøvurderingsprocessen.

På baggrund af ovenstående og i medfør af Espoo-konventionens artikel 4 og 5 har Espoo-materialet været i offentlig høring i Holland i perioden 6. oktober 2023 til 1. december 2023. På grund af tekniske udfordringer med fremsendelse har Tyskland ikke modtaget høringsmaterialet forud for den offentlige høring i Tyskland i perioden 6. oktober 2023 til 1. december 2023. Tyskland anmodede derfor per mail af 12. december 2023 om fristudsættelse til 8. januar 2024. Energistyrelsen imødekom Tysklands anmodning om fristudsættelse. Espoo-materialer har været i offentlig høring i Tyskland fra den 22. december 2023 til og med den 5. januar 2024.

I forbindelse med høringen har Energistyrelsen blandt andet modtaget bemærkninger fra Bundesamt für Naturschutz (BfN). BfN har blandt andet foreslået, at der foretages støjmålinger i forbindelse med afviklingsaktiviteterne, da der ikke er kendskab til, at der er foretaget målinger af undervandsstøj, og der er ingen pålidelig viden om visse aktiviteter i forbindelse med afvikling. BfN foreslår ligeledes, at potentielle støjmålinger eller pattedyrsobservationer gøres offentligt tilgængelige. Derudover, har BfN anført, at de mener, at de langsigtede positive virkninger af den permanente

genopretning af de oprindelige sedimentforhold uden antropogene strukturer skal afvejes mod de kortsigtede negative virkninger af arbejde i sedimentet, og at denne afvejning skal tildeles en særlig vægtning.

Energistyrelsen har forelagt WINZ de indkommende bemærkninger fra BfN, og WINZ har, efter anmodning fra Energistyrelsen, forholdt sig til og kommenteret disse.

WINZ anerkender vigtigheden af at indsamle oplysninger om undervandsstøj til fremtidige afviklingsprojekter. WINZ mener ikke, det er relevant at foretage støjmålinger under afvikling af Ravn-plattformen. WINZ påpeger, at støjen fra aktiviteterne vil være af begrænset varighed og primært komme fra skæring af platformspælene uden metal-til-metal kontakt. Ifølge miljøvurderingen i miljøkonsekvensvurderingen forventes støjniveauerne ikke at overstige grænser for skade på havpattedyr, og yderligere støj fra måleudstyr anses for at have tvivlsom værdi.

De internationale høringssvar fremgår af afgørelsens bilag 2.

1.5.3 Partshøring

Udkast til afgørelse har været sendt i høring hos WINZ den 4. april 2024 med frist den 10. april 2024.

WINZ har fremsendt høringssvar den 10. april 2024, hvor de bemærker, at WINZ planlægger at afvikle platformen og jacket i sommer 2024, men grundet usikkerheder i forhold til tidsrammen for endelig afvikling af platform og jacket, ønsker WINZ, at fristen for at gennemføre det ansøgte projekt, ændres fra 31. december 2025 til 31. december 2028, jf. vilkår 1.

For så vidt angår vilkår 3 og vilkår 4 bemærker WINZ, at såfremt kravet om fremsendelse af dokumentation 4 uger før påbegyndt arbejde ikke kan overholdes, vil WINZ kontakte Energistyrelsen.

Energistyrelsen har på baggrund af WINZ's høringssvar ændret fristen for at gennemføre det ansøgte projekt således, at denne er senest 31. december 2026. Styrelsen vurderer, at som udgangspunkt vil miljøkonsekvensrapporten inden for denne tidsramme fortsat vil være retvisende.

Hvis WINZ ikke gennemfører afvikling af anlægget i form af platform og jacket, afkobling af rørledninger og forsyningsrørledning samt beskyttelse af disse med sten senest den 31. december 2026, skal WINZ ansøge Energistyrelsen om forlængelse af nærværende afgørelse.

Energistyrelsen gør opmærksom på, at såfremt der sker væsentlige ændringer af det ansøgte projekt eller ændringer af forudsætningerne for miljøkonsekvensrapporten, skal WINZ kontakte Energistyrelsen med henblik på en vurdering af den videre proces.

2 Retsgrundlag

Undergrundsloven

1. Væsentlige ændringer og tilføjelser til en godkendt plan for indvindingsvirksomheden skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren, inden disse iværksættes. Reduktion i anlægs og rørlednings kapaciteter anses for en væsentlig ændring af en godkendt plan for indvindingsvirksomheden, jf. undergrundslovens § 10, stk. 3.

Dette medfører, at indstilling af indvindingsvirksomhed skal godkendes i henhold til § 10, stk. 3. Tilsvarende skal afviklingen af anlæg m.v. godkendes, idet den fysiske afvikling af projekter har en nær sammenhæng med indstillingen af indvindingsvirksomheden, jf. undergrundslovens § 10, stk. 3.

Klima-, energi- og forsyningsministeren kan fastsætte vilkår ved godkendelser efter § 10, stk. 3, jf. undergrundslovens § 10, stk. 4.

Etablering og drift af rørledningsanlæg til brug ved virksomhed, der er omfattet af loven, må kun finde sted med klima-, energi- og forsyningsministerens tilladelse, jf. undergrundlovens § 17, stk. 1.

En tilladelse kan meddeles på vilkår om linjeføring, dimensioner, transportkapacitet, ejerforhold, ret for andre til at benytte rørledningen, betaling herfor, afgift til staten m.v., jf. undergrundslovens § 17, stk. 2.

Reduktion af rørlednings kapaciteter anses for en væsentlig ændring, som er omfattet af kravet om tilladelse efter stk. 1, jf. undergrundslovens § 17, stk. 3.

Dette medfører, at indstilling af anvendelsen af rørledningsanlæg er omfattet af kravet om tilladelse efter undergrundslovens § 17, stk. 1.

I godkendelser efter § 10, stk. 3, kan der fastsættes miljømæssige betingelser og vilkår for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet, jf. undergrundslovens § 28 e.

Ansøgning om tilladelse eller godkendelse efter lovens §§ 10 eller 17 skal ledsages af en plan for afvikling af samtlige anlæg og installationer m.v. omfattet af ansøgningen og alle eventuelt tidligere godkendte anlæg og installationer m.v. i forbindelse med den tilladelse omfattet af denne lov, som ansøgningen vedrører, jf. under-

grundlovens § 32 a, stk. 1. I afviklingsplanen skal indgå en opgørelse af de forventede udgifter til gennemførelse af afviklingsplanen og en beskrivelse af, hvorledes der etableres sikkerhed for, at midlerne til gennemførelse af afviklingsplanen er til rådighed. Afviklingsplanen skal godkendes af klima-, energi- og forsyningsministeren.

Det bemærkes, at klima-, energi- og forsyningsministeren har delegeret sin beføjelse til at træffe afgørelse efter undergrundsloven til Energistyrelsen, jf. delegationsbekendtgørelsens¹² § 3, stk. 1, nr. 1.

Miljøvurderingsloven

2. Det fremgår af miljøvurderingslovens § 15, stk. 1, at projekter omfattet af lovens bilag 1, der på grund af deres art, dimensioner eller placering kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke må påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet.

Energistyrelsen finder, at det ansøgte projekt er omfattet af lovens bilag 1, punkt 14, da projektet angår afvikling i form af fysisk fjernelse af et anlæg, som har haft til formål at indvinde mere end 500 tons råolie/dag og mere end 500.000 m³ naturgas/dag i kommercielt øjemed.

Ansøger til et miljøvurderingspligtigt projekt skal efter miljøvurderingslovens § 20, stk. 1, udarbejde en miljøkonsekvensrapport, der indeholder en vurdering af projektets virkning på miljøet. Miljøkonsekvensrapporten skal mindst omfatte de oplysninger, som er angivet i miljøvurderingslovens § 20, stk. 2.

Myndigheden skal efter gennemgang af miljøkonsekvensrapporten sende den i høring hos berørte myndigheder, berørte stater og offentligheden, jf. miljøvurderingslovens § 24, stk. 2, jf. § 35, stk. 3, nr. 3 og § 38. Af § 35, stk. 5, sidste pkt., følger endvidere, at høringsperioden for den offentlige høring over miljøkonsekvensrapporten skal være mindst 8 uger.

Den kompetente myndighed træffer efter miljøvurderingslovens § 25 herefter afgørelse om, hvorvidt projektet kan tillades. Afgørelsen træffes på baggrund af ansøgning, miljøkonsekvensrapporten, eventuelle supplerende oplysninger, resultaterne af de høringer, der er foretaget, og myndighedens begrundede konklusion.

Klima-, energi- og forsyningsministeren er myndighed for behandling af sager vedrørende projekter om efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger m.v. omfattet af bl.a. lovens bilag 1, nr. 14, jf. § 17, stk. 4, nr. 1.

Det bemærkes, at klima-, energi- og forsyningsministeren har delegeret sin beføjelse efter miljøvurderingslovens § 17, stk. 4, nr. 1, til Energistyrelsen, jf. delegationsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 28.

¹² Bekendtgørelse nr. 2573 af 22. december 2021 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser

En godkendelse § 10, stk. 3, eller tilladelse efter § 17 i undergrundsloven erstatter helt eller delvist en tilladelse efter miljøvurderingslovens § 25, jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens¹³ § 10, nr. 4.

Offshorehabitatbekendtgørelsen

Offshorehabitatbekendtgørelsen finder bl.a. anvendelse for ansøgninger om godkendelse efter § 10, stk. 3, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2, nr. 1.

Før Energistyrelsen kan træffe en sådan afgørelse i medfør af undergrundsloven, skal Energistyrelsen vurdere om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1. Hvis dette er tilfældet, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det internationale naturbeskyttelsesområde under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 3.

Videre skal Energistyrelsen, før der kan træffes disse afgørelser om tilladelse og godkendelser i medfør af i undergrundsloven, foretage en vurdering af, om det ansøgte kan, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1:

- 1) medføre en forsættelig forstyrrelse i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), i alle livsstadier og i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser yngelpleje, overvintrer eller vandrer,
- 2) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller
- 3) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b), i alle livsstadier.

Viser vurderingen, at det ansøgte kan indebære en forstyrrelse, beskadigelse eller ødelæggelse som nævnt i stk. 1, kan Energistyrelsen ikke meddele tilladelse til det ansøgte projekt, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 2.

Forinden der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse af et ansøgt projekt omfattet af bekendtgørelsen, kan Energistyrelsen indhente en udtalelse fra Miljøstyrelsen om vurderingerne efter § 3 og § 5, jf. bekendtgørelsens § 7.

I tilladelser til eller godkendelser af projekter, der er nævnt i § 1, stk. 2, kan der fastsættes vilkår med henblik på opretholdelse af bevaringsmålsætningerne for internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter, herunder om de nødvendige kompensationsforanstaltninger som nævnt i § 4, stk. 3, jf. bekendtgørelsens § 8, stk. 1.

¹³ Bekendtgørelse nr. 806 af 14. juni 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter

Havstrategiloven

EU's havstrategidirektiv¹⁴ er implementeret i dansk ret ved havstrategiloven. Loven har til formål at fastlægge rammerne for de foranstaltninger, der skal gennemføres for at opnå eller opretholde god miljøtilstand i havets økosystemer og muliggøre en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer.

Havstrategiloven pålægger miljøministeren at udarbejde havstrategier for alle danske havområder for at:

- 1) beskytte, bevare og forebygge forringelse af havmiljøet og, hvor det er muligt, genoprette marine økosystemer i områder, hvor de er blevet negativt påvirket,
- 2) forebygge og reducere tilførsler til havmiljøet med henblik på gradvis at udfase forureningen og sikre, at der ikke er nogen væsentlige virkninger på eller risici for havets biodiversitet, de marine økosystemer eller menneskers sundhed eller retmæssige anvendelse af havet,
- 3) sikre de marine økosystemers evne til at håndtere forandringer og
- 4) sikre, at det samlede pres fra menneskelige aktiviteter er foreneligt med opnåelse af god miljøtilstand.

God miljøtilstand er beskrevet i havstrategilovens bilag 2 (direktivets bilag I) ved hjælp af 11 såkaldte kvalitative deskriptorer. Deskriptorerne omhandler:

- 1) Biodiversitet
- 2) Ikkehjemmehørende arter
- 3) Erhvervsmæssigt udnyttede fisk
- 4) Havets fødenet
- 5) Eutrofiering
- 6) Havbunden
- 7) Hydrografiske ændringer
- 8) Forurenende stoffer
- 9) Forurenede stoffer i fisk og skaldyr til konsum
- 10) Marint affald
- 11) Undervandsstøj.

Offentlige myndigheder er ved udøvelsen af beføjelser i henhold til lovgivningen bundet af de miljømål og indsatsprogrammer, som miljøministeren træffer afgørelse om, jf. havstrategilovens § 18. Dette betyder, at myndighederne ved udøvelsen af deres beføjelser inden for lovgivningens rammer skal lægge havstrategien til grund.

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger

3 Energistyrelsens vurdering og begrundelse

Indstilling af henholdsvis indvindingsvirksomheden og anvendelse af rørledninger og forsyningsledning

3. Rettighedshaver har redegjort for de udfordringer, der har været under udviklingen og driften af feltet, herunder reservoirtekniske komplikationer i form af den tiltagende udfældning af asfalter, hvilke ikke har kunne afhjælpes i tilstrækkelig grad til at vende den faldende produktion fra Ravn-feltet samt integritetsproblemerne med feltets eneste producerende brønd. Rettighedshaver har evalueret alternative muligheder for at retablere produktionen samt udarbejdet en række udviklingsscenarier for Greater Ravn, som alle har en negativ økonomi (negativ NPV).

Det er derfor Energistyrelsens opfattelse, at rettighedshaver har redegjort tilstrækkeligt for de tekniske og økonomiske årsager til indstillingen af indvindingsvirksomheden og har påvist, at det ikke er rentabelt at fortsætte denne, hvorfor rettighedshaver kan indstille indvindingsvirksomheden og anvendelsen af rørledninger og forsyningsledning.

3.2 Afvikling af anlægget (platform og jacket), herunder afkobling af rørledninger og forsyningsledning

Energistyrelsen noterer sig, at rettighedshaver – i overensstemmelse med § 37, stk. 6, i tilladelse nr. 5/06 til efterforskning og indvinding af kulbrinter, 2006, – vil afvikle anlægget efter indstilling af indvindingsvirksomheden.

Energistyrelsen vurderer, at afkoblingen af rørledninger og forsyningsledning samt de anførte metoder til fjernelse af henholdsvis platform og jacket er hensigtsmæssige, og i overensstemmelse med almindeligt anvendte afviklingsmetoder i industrien. Da jacket piles skæres 3 meter under havbunden, platform og jacket fjernes i deres helhed og forbindelsesrør til rørledningerne fjernes, sikrer de valgte afviklingsmetoder, at der efterlades en ryddet havbund for så vidt angår udstyr relateret til indvindingsvirksomheden i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, herunder IMO Rekommandation om retningslinier for fjernelse af offshore-installationer og indretninger på kontinentalsoklen og i den økonomiske zone¹⁵ samt OSPAR Decision 98/3 on the disposal of disused offshore installations¹⁶.

Afviklingen af anlægget i form af platform og jacket samt afkobling og stenlægning til beskyttelse af rørledninger og forsyningsledning skal være gennemført senest 31. december 2026, se vilkår 1.

¹⁵[https://wwwcdn.imo.org/localresources/en/KnowledgeCentre/IndexofIMOResolutions/AssemblyDocuments/A.672\(16\).pdf](https://wwwcdn.imo.org/localresources/en/KnowledgeCentre/IndexofIMOResolutions/AssemblyDocuments/A.672(16).pdf)

¹⁶ <https://www.ospar.org/documents?v=6875>

Rettighedshaver skal dokumentere, at afviklingen af platform og jacket er gennemført således, at havbunden er efterladt uden udstyr eller andet relateret til indvindingsvirksomheden senest 6 måneder efter endt afvikling. Dette kan f.eks. ske ved hjælp af geofysisk data og billedokumentation.

Energistyrelsen gør opmærksom på, at der med nærværende afgørelse ikke gives tilladelse til afvikling af rørledninger og forsyningsledning.

Under henvisning til Energistyrelsens tilsynsforpligtigelser, jf. også undergrundslovens § 26, stk. 1, finder styrelsen, at det er nødvendigt, at styrelsen har kendskab til rettighedshaveres realiserede omkostninger til afvikling, hvorfor rettighedshaver skal fremsende en økonomisk redegørelse for projektets afviklingsomkostninger senest 6 måneder efter endt afvikling, se vilkår 2.

Teknisk og finansiel kapacitet - afviklingsprojektet

3.3

Ravn-feltet er omfattet af tilladelse nr. 5/06 til efterforskning og indvinding af kulbrinter, 2006, og tilladelse nr. 2/16 til efterforskning og indvinding af kulbrinter, 2016.

Rettighedshaver er WINZ og Nordsøfonden med ejerandele på henholdsvis 63,64 % og 36,36 % i begge tilladelser.

For så vidt angår rettighedshavers tekniske kapacitet har WINZ etableret et dedikeret projektledelsesteam for afviklingen. Dette team skal håndtere kontrakter og samarbejde med de leverandører, der udvælges til at udføre afviklingsaktiviteterne. Arbejdet vil blive udført i overensstemmelse med WINZ's interne procedurer for blandt andet operationer, risiko- og projektledelse.

WINZ har været operatør i Nordsøen siden 1965 og har siden 1988 afviklet 100 brønde og 25 platforme, hvoraf ni af platformene er blevet genanvendt. WINZ planlægger og udfører afviklingen i samarbejde med eksterne specialistleverandører.

Det er Energistyrelsens vurdering, at WINZ besidder den nødvendige erfaring og tekniske kapacitet til at varetage og gennemføre de planlagte afviklingsaktiviteter.

Vurderingen er baseret på Energistyrelsens løbende tilsyn med WINZ som operatør, WINZ's planlægning af Ravn-feltets afvikling samt WINZ omfattende erfaring med tilsvarende offshore afviklingsprojekter i Nordsøen.

På baggrund af blandt andet de finansielle årsregnskaber for 2022 har Energistyrelsen i forbindelse med den årlige vurdering af den finansielle kapacitet vurderet, at rettighedshavers finansielle kapacitet er tilfredsstillende.

Vurderingen er bl.a. baseret på, at Nordsøfonden er ejet af den danske stat, mens der også er lagt vægt på at de bagvedliggende garantistillende selskaber for WINZ, BASF SE og LetterOne Holdings S.A, har en tilfredsstillende finansiell kapacitet.

Energistyrelsens vurdering af den finansielle kapacitet skal ses under hensyn til alle projektets kommende faser, herunder potentielle omkostninger til afvikling af rørledninger og forsyningsledning.

For så vidt angår det konkrete afviklingsprojekt vurderer Energistyrelsen, at rettighedshaver har den fornødne finansielle kapacitet til at kunne afholde omkostningerne ved egenfinansiering.

Afviklingsplan (§ 32 a) – afvikling af rørledninger og forsyningsledning

3.4 Energistyrelsen anser oplysningerne i ansøgningsmaterialet for at være tilstrækkelige til at udgøre en afviklingsplan i overensstemmelse med § 32 a, stk. 1, i undergrundsloven, da styrelsen alene godkender en del af det ansøgte projekt.

På baggrund af oplysningerne i ansøgningsmaterialet og Energistyrelsens vurdering af rettighedshavers finansielle kapacitet, herunder BASF SE og LetterOne Holdings S.A.s finansielle kapacitet, jf. ovenstående afsnit, er det styrelsens opfattelse, at rettighedshaver har tilstrækkelig finansiell kapacitet til at afholde omkostningerne til afvikling af rørledninger og forsyningsledning.

3.5 **Projektets væsentlige indvirkninger på miljøet**

3.5.1 Vurdering i henhold til miljøvurderingsloven

Energistyrelsen har gennemgået miljøkonsekvensrapporten og finder, at rapporten opfylder kravene i § 20 i miljøvurderingsloven.

Energistyrelsen har foretaget en vurdering af de identificerede påvirkningers væsentlighed. I denne indgår også en vurdering af de oplysninger, WINZ har fremlagt i ansøgningsmaterialet, herunder miljøkonsekvensrapporten, den inkluderede væsentlighedsvurdering, vurdering af bilag IV-arter i henhold til habitatreglerne, og vurdering i henhold til havstrategiloven, samt hørings svar fra berørte myndigheder og offentligheden.

Energistyrelsen har bl.a. på baggrund af oplysningerne i ansøgningsmaterialet identificeret en række påvirkninger, der potentielt kan medføre en væsentlig indvirkning på miljøet.

Energistyrelsens vurderinger af påvirkninger angående Natura 2000-områder og bilag IV-arter fremgår også nedenfor af afsnit 3.5.2. "Vurdering i henhold til offshore-habitatbekendtgørelsen".

Efter en samlet vurdering af det foreliggende materiale, herunder hørings svar og besvarelser hertil, finder Energistyrelsen, at miljøkonsekvensrapporten tilstrækkeligt belyser projektet, herunder med tilendebragt høring af offentligheden henholdsvis nationalt og i Espoo-regi.

3.5.1.1 Afviklingsprojektet på Ravn-feltet

Fysisk forstyrrelse af havbunden og sedimentspredning

For så vidt angår fysisk forstyrrelse af havbunden og spredning af sediment i forbindelse med afviklingsaktiviteter redegør WINZ for, at miljøpåvirkninger vil være af lokalt omfang og af kort varighed. På den baggrund vurderer WINZ, at miljørisikoen forbundet hertil, vil være ubetydelig.

Energistyrelsen vurderer, at påvirkningerne fra fysisk forstyrrelse af havbunden og spredning af sediment som følge af afviklingsaktiviteterne vil udgøre en lille og ubetydelig miljørisiko grundet påvirkningernes korte varighed, midlertidige og lokale omfang.

Energistyrelsen har endvidere lagt vægt på, at WINZ i tilstrækkelig grad redegør for, at påvirkningen på bentisk fauna og fiskearter, herunder æg og larver, ikke vil udgøre en betydelig og målbar påvirkning på bestandene, da forstyrrelsen og sedimentspredningen vil være midlertidig, kortvarig og begrænset til et lille område.

Undervandsstøj

For så vidt angår undervandsstøj redegør WINZ for, at undervandsstøj som følge af tilstedeværelsen af fartøjer og overskæring af installationer ikke vil forårsage høreskade hos havpattedyr eller fisk. WINZ har redegjort for de forskellige typer overskæringsudstyr og deres forventede støjbidrag. WINZ redegør for, at miljøpåvirkningerne som følge af undervandsstøj vil være af lokalt omfang og kort varighed. På den baggrund vurderer WINZ, at miljørisikoen dertil forbundet vil være ubetydelig.

Energistyrelsen vurderer, at påvirkningen fra undervandsstøj forårsaget af selve overskæringer af installationer og rørledninger vil være af ubetydelig karakter. Energistyrelsen har ved vurderingen lagt vægt på, at støjen forbundet med afviklingsaktiviteterne ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på havpattedyrene, da aktiviteterne er midlertidige, og støjen ikke vil medføre midlertidig eller permanent høreskade.

Emissioner til luft

WINZ redegør for, at den samlede CO₂-emission som følge af afviklingsaktiviteterne svarer til årlig udledning fra ca. 1.400 personer eller 0,03% af Danmarks samlede

udledning i 2020¹⁷. WINZ beskriver, at påvirkningerne af emissionerne til luften under afviklingsaktiviteterne vurderes til at være lav til ubetydelig.

Energistyrelsen vurderer, at luftemissionerne fra afvikling af Ravn-feltet vil bidrage til den globale opvarmning, selvom omfanget af emissionerne er relativt begrænset. Da de samlede emissioner i forbindelse med afvikling, overskæring og transport anses for at være af begrænset omfang, og bidraget til de globale kumulative emissioner vurderes som værende stærkt begrænset, vurderer Energistyrelsen, at miljøpåvirkningerne som følge af luftemissioner vil udgøre et mindre bidrag med en begrænset indvirkning på miljøet.

Kumulative påvirkninger

Energistyrelsen vurderer, at der ikke forventes væsentlige kumulative påvirkninger i forbindelse med det ansøgte projekt, da fjernelse af installationerne vil ske i fortløbende rækkefølge, og påvirkninger fra nærværende projekt er af lokalt omfang.

Øvrige miljøforhold

Energistyrelsen har på baggrund af ansøgningsmaterialet identificeret to aktiviteter, der kan have en væsentlig indvirkning på miljøet: stenlægning og anvendelse af ROV.

Energistyrelsen vurderer, at anvendelse af sten til beskyttelse af de afkoblede rørledninger og forsyningsledning potentielt vil kunne introducere ikke-hjemmehørende arter i Nordsøen afhængigt af, hvor stenene konkret er indvundet henne. Det kan derfor ikke udelukkes, at stenlægningen vil kunne have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Energistyrelsen finder det derfor nødvendigt at sikre, at de anvendte sten bliver indvundet på land, og derfor må der alene anvendes sten til beskyttelse af rørledningerne og forsyningsledningen, der er indvundet på land, se vilkår 4.

WINZ skal fremsende dokumentation for materialet oprindelse og evt. tidligere anvendelse, f.eks. i form af kvittering eller tilsvarende med disse oplysninger senest 4 uger, før stenlægningen påbegyndes.

WINZ har beskrevet i ansøgningsmaterialet, at der i forbindelse med afkoblingsaktiviteterne skal anvendes en ROV. WINZ har på baggrund af en forespørgsel fra Energistyrelsen oplyst, at ROV'en er udstyret med et Ultra Short Baseline system (USBL) og, at USBL'en udsender lyd i frekvensområdet mellem 22,0 kHz til 32,5 kHz.

¹⁷ De angivne mængder reflekterer emissioner til luften fra det samlede afviklingsprojekt inkl. afvikling af rørledninger og forsyningsledning.

Energistyrelsen kan på baggrund af det oplyste ikke udelukke, at brugen af USBL vil kunne medføre en forsættlig forstyrrelse på marsvin, idet frekvensområdet for lyden er inden for marsvins høreområde. Energistyrelsen har ved vurderingen lagt vægt på, at ROV-arbejderne og dermed brugen af USBL'en vil være af kort varighed, og at lydudbredelsen vil være begrænset inden for det umiddelbare aktivitetsområde.

WINZ skal derfor anvende en afværgeforanstaltning forud for igangsættelsen af arbejder, der forudsætter anvendelse af en ROV (Remote Operated Vehicle) med USBL. Afværgeforanstaltningen skal enten være en kildestyrke-betinget soft start periode eller en repetitionsrate-betinget soft start periode, jf. vilkår 3.

Senest 4 uger inden arbejdet påbegyndes, skal rettighedshaver redegøre for, at den valgte afværgeforanstaltning, herunder fastsættelse af soft start perioden, er tilstrækkelig til beskyttelse af arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Redegørelsen skal sendes til Energistyrelsen på indvindingsekr@ens.dk.

Samlet vurdering

Energistyrelsen vurderer på baggrund af ovenstående, at afviklingen af platformen og jacket, herunder også afkobling af rørledningsanlægget, på Ravn-feltet, kan gennemføres uden væsentlig indvirkning på miljøet, hvis rammerne for projektets afvikling bliver gennemført som beskrevet i den forelagte ansøgning af 24. oktober 2023 og tilhørende miljøkonsekvensrapport fra september 2023 samt i overensstemmelse med nærværende afgørelse.

3.5.2 Vurdering i forhold til offshorehabitatbekendtgørelsen

Energistyrelsen har gennemgået ansøgningsmaterialet og finder, at ansøgningsmaterialets redegørelse for potentielle påvirkninger på internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) og arter optaget på habitatdirektivets bilag IV, litra a), er fyldestgørende, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2, og § 5, stk. 3.

Energistyrelsen har foretaget en nærmere vurdering af de identificerede påvirkningers væsentlighed. I denne indgår også en vurdering af de oplysninger, WINZ har fremlagt i ansøgningsmaterialet, herunder miljøkonsekvensrapporten og den inkluderede væsentlighedsvurdering i henhold til habitatreglerne, samt høringssvar fra berørte myndigheder og nabolande.

Energistyrelsen vurderer, at de elementer i forbindelse med projekter, der i sig selv eller i forbindelse med andre projekter kan have en væsentlig påvirkning på potentielle berørte Natura 2000-områder, er undervandsstøj og et potentielt oliespild.

Energistyrelsen finder, at de potentielt berørte Natura 2000-områder er:

- DE1003301 Doggerbank

- NL2008001 Doggerbank
- UK0030352 Dogger Bank

Energistyrelsen vurderer, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter, kan have en væsentlig påvirkning på ovennævnte internationale naturbeskyttelsesområder, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Ved overstående vurdering lægger Energistyrelsen særlig vægt på, at afstanden fra Ravn-feltet til nærmeste Natura 2000-område er 15 km. Undervandsstøjen fra afviklingsaktiviteterne vurderes på denne baggrund at ville have en ubetydelig påvirkning på bevaringsmålsætninger for habitattyperne og arterne i Natura 2000-områderne grundet afstanden på 15 km til nærmeste Natura 2000 område.

Energistyrelsen lægger desuden vægt på, at risikoen for et utilsigtet oliespild er meget lille, oliespildets omfanget vil være begrænset og den forventede korte varighed, og styrelsen vurderer derfor, at påvirkninger på bevaringsstatus for de nærmeste Natura 2000-områder ville være begrænsede.

Energistyrelsen finder derfor, at der ikke skal udarbejdes en habitatkonsekvensvurdering af projektet virkninger, jf. § 3, stk. 1 og stk. 3, i offshorehabitatbekendtgørelsen, da det kan udelukkes, at projektet vil have en væsentlig påvirkning på et Natura 2000-område som følge af de planlagte aktiviteter.

For så vidt angår beskyttelsen af bilag IV-arter kan Energistyrelsen ikke udelukke, at de planlagte ROV-arbejder i forbindelse med afkobling af rørledning og forsyningsledning kan medføre en forsættlig forstyrrelse i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 1. Se også afsnit 3.5.1.1. Øvrige miljøforhold ovenfor.

Energistyrelsen kan på baggrund af det oplyste ikke udelukke, at brugen af USBL vil kunne medføre en forsættlig forstyrrelse på marsvin, idet frekvensområdet for lyden er inden for marsvins høreområde. Energistyrelsen har ved vurderingen lagt vægt på, at ROV-arbejderne og dermed brugen af USBL'en vil være af kort varighed og at lydudbredelsen vil være begrænset inden for det umiddelbare aktivitetsområde.

Rettighedshaver skal derfor anvende en afværgeforanstaltning forud for igangsættelsen af arbejder, der forudsætter anvendelse af en ROV (Remote Operated Vehicle) med USBL. Afværgeforanstaltningen skal enten være en kildestyrke-betinget soft start periode eller en repetitionsrate-betinget soft start periode, jf. vilkår 3.

Senest 4 uger inden arbejdet påbegyndes, skal rettighedshaver redegøre for, at den valgte afværgeforanstaltning, herunder fastsættelse af soft start perioden, er tilstrækkelig til beskyttelse af arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Redegørelsen skal sendes til Energistyrelsen på indvindingsekr@ens.dk.

Energistyrelsen vurderer desuden, at undersøgelserne ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for disse dyrearter, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, nr. 2.

Energistyrelsen har ved vurderingen lagt vægt på, at udledninger af undervandsstøj i forbindelse med det ansøgte projekt vil være af kort varighed, og at lydudbredelsen vil være begrænset til det umiddelbare aktivitetsområde, og der skal anvendes en soft start periode forud for arbejder, der forudsætter anvendelse af en ROV med USBL, igangsættes, jf. vilkår 3.

For så vidt angår et utilsigtet olieudslip i forbindelse med projektets udførelse vurderer Energistyrelsen, at det ikke vil udgøre en risiko for påvirkning af bilag IV-arter i området i Nordsøen. Styrelsen har ved vurderingen lagt vægt på, at WINZ har redegjort tilstrækkeligt for, at risikoen for et utilsigtet oliespild vil være meget lille, og omfanget vil være begrænset. Desuden redegør WINZ for deres beredskabsplan for olie- og kemikalieudspil.

3.5.3 Vurdering i henhold til havstrategiloven

Energistyrelsen har foretaget en nærmere vurdering af de identificerede påvirkninger ved det ansøgte arbejde i forhold til havmiljøet og de 11 deskriptorer på havstrategilovens bilag 2.

Energistyrelsen finder, at det ansøgte arbejde ikke vil forårsage væsentlige påvirkninger af havmiljøet og at det ansøgte arbejde ikke vil påvirke belastning, kriterier eller mål for de 11 deskriptorer på havstrategilovens bilag 2.

Energistyrelsen har ved vurderingen lagt vægt på, at miljøkonsekvensrapporten indeholder en beskrivelse og vurdering af mulige påvirkninger på de 11 deskriptorer, hvoraf det fremgår, at der for de 11 deskriptorer vil være ingen, en ubetydelig eller lav indvirkning.

WINZ har i vurderingen blandt andet redegjort for, at indvirkninger på deskriptor 1 (biodiversitet) vil være midlertidige og forventes ikke at påvirke havpattedyrbestandene.

For så vidt angår havstrategiens deskriptor 2 (Ikke-hjemmehørende arter), er det Energistyrelsens vurdering, at de ansøgte aktiviteter ikke vil påvirke de fastsatte miljømål eller være til hinder for opnåelsen eller opretholdelsen af god miljøtilstand for denne deskriptor, da der er fastsat vilkår om anvendelse af sten indvundet på land, jf. vilkår 4.

For så vidt angår deskriptor 6 (havbundens integritet), redegør WINZ for, at afvikling af platform og jacket vil medføre en midlertidig fysisk forstyrrelse af havbunden direkte under fjernede installationer samt indirekte ved en øget sedimentation under fjernelsesarbejdet af platform og jacket.

For så vidt angår deskriptor 11 (Undervandsstøj) henvises til vilkår 3, hvorefter WINZ skal anvende en afværgeforanstaltning forud for igangsættelsen af arbejder, der forudsætter anvendelse af en ROV (Remote Operated Vehicle) med USBL. Afværgeforanstaltningen skal enten være en kildestyrke-betinget soft start periode eller en repetitionsrate-betinget soft start periode.

Senest 4 uger inden arbejdet påbegyndes, skal rettighedshaver redegøre for, at den valgte afværgeforanstaltning, herunder fastsættelse af soft start perioden, er tilstrækkelig til beskyttelse af arter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Energistyrelsen vurderer derfor, at aktiviteterne i forbindelse med afvikling af platform og jacket på Ravn-feltet ikke vil påvirke de fastsatte miljømål eller være til hinder for opnåelsen eller opretholdelsen af god miljøtilstand for de 11 deskriptorer.

3.6 Plangrundlag

Det ansøgte projekt angår anlæg etableret inden for området afgrænset i tilladelse nr. 5/06 til efterforskning og indvinding af kulbrinter og tilladelse nr. 2/16 til efterforskning og indvinding af kulbrinter.

Projektområdet er således inden for området Eo, der i havplanen¹⁸ er udlagt som udviklingszone til efterforskning og indvinding af olie og gas.

Energistyrelsen finder derfor, at nærværende afgørelse er i overensstemmelse med § 14 i lov om maritim fysisk planlægning¹⁹.

Øvrige bemærkninger

Energistyrelsen gør opmærksom på, at efter endt afvikling af både anlæg og rørledningsanlæg skal tilladelserne 5/06 og 2/16 tilbageleveres til staten, når relevante forpligtigelser er opfyldt.

Nærværende afgørelse fritager ikke rettighedshaver fra at indhente de i medfør af lovgivningen i øvrigt nødvendige tilladelser og godkendelser.

¹⁸ www.havplan.dk

¹⁹ Lov om maritim fysisk planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 400 af 4. april 2020.

4 Klagevejledning

Klage over denne afgørelse kan indbringes for Energiklagenævnet, Toldboden 2, 8800 Viborg, ekn@naevneneshus.dk, jf. undergrundslovens § 37 a, stk. 1. Enhver med væsentlig og individuel interesse kan klage over denne afgørelse, jf. § 37 a, stk. 2.

Lokale og landsdækkende foreninger eller organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, er klageberettigede for så vidt angår de miljømæssige forhold, jf. undergrundslovens § 37 a, stk. 3. Disse foreninger eller organisationer skal senest samtidig med klagen fremsende deres vedtægter til Energiklagenævnet som dokumentation for, at de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål opfylder de angivne krav.

Klagen skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger fra tidspunktet, hvor afgørelsen er meddelt. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag, jf. undergrundslovens § 37 a, stk. 4.

Med venlig hilsen

Trine Tougaard

Bilag

Bilag 1: Resumé – Nationale høringssvar

Bilag 2: Summary – Responses – Espoo procedure